

TELEGRAFUL ROMANU.

Degrăfiu ese de dōne ori pre septemana:
fuminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se
ce in Sabiu la espeditur'a foie, pre afara la
e. r. poste cu bani gat'a prim serisoru francate,
adresate către espeditura. Pretul prenumera-
tionei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 87.

ANULU XXIII.

Sabiu 214 Novemvre 1875.

trn celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. 6 fl. pre
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime. si tieri
streine pre anu 12 1/2, anu 6 fl.
Inserentele se platesc pentru întâln' ora
cu 7 cr. sîrbiu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2, cr.
si pentru a treia repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Serbi'a dela 1858 pâna la 1875.

(Urmare.)

Resbelulu din Crime'a si mai pre
urma pacea dela Parisu a schimbatu
situatiunea in Serbi'a. Cu tóte ca la
1842 au venit pre tronulu serbescu,
de pre care fu alungata famili'a Obre-
novici, prin protectiunea rusescă, Alessan-
drdu Carageorgevici, dela 1848 in-
cōce influinti'a austriaca a fostu mare
in Serbi'a. In tempulu resbelului orien-
tal Serbi'a a remasu neutrale. De
neutralitatea serbescă inse nu se ale-
gea nimic'a déca Russi'a avea norocu
sa repórtare vr'o victoria asupr'a alia-
loru (Franci'a si Angli'a). Nici Au-
stri'a n'avea incredere deplina in in-
fluenti'a ei si asiá a facutu tóte dis-
pusetiunile a ocupá cu trupele ei prin-
cipatulu serbescu. Tóte erau gat'a
pentru ocupare. Trupele concentrate
la Semlinu sub vice-maresialulu Coro-
nini, pâna si pontone pentru trecerea
preste fluviulu Sav'a asteptau numai
unu semnu si trecerea dincolo se pu-
nea in lucrare. Curtea serbescă nu
erá dispusa a face opusetiune, dara
consiliulu ministriloru si senatulu ser-
bescu prin o nota energica, contra vo-
intie principelui, protestéza in contra
ocupatiunei si amenintia ca la casu candu
protestulu nu aru avé resultatul do-
ritu, Serbi'a va trebuí sa parasésca
neutralitatea observata pâna ací si sa
ia refugiu la ultim'a ratiune, la arme. In
interesulu aliatiloru nu erá de a atítiá
unu resbelu poporulu la Dunarea de
josu si asiá remanendu neesecutata
ocuparea propusa s'a pastratu si neu-
tralitatea serbescă pâna la finea res-
belului.

Neutralitatea acésta a fostu fórtă
buna pentru Serbi'a. Ea a scapatu de
sub protectoratulu esclusiv alu Russie,
s'a pusu sub garanti'a puteriloru
mari europene si prin art. 29 alu pâ-
cei dela Parisu a fostu pre viitoru
scutita de ori-ce interventiune armata.
Serbi'a a incetatu asiá dara de a fi
magariulu preste care se batea de
multe ori Russi'a cu Turci'a, a incet-
atu de a fi unu depositu de adminis-
tratiune militaria si civile rusescă si
a inceputu a se simti mai indepen-
denta.

Russi'a a inceputu "a se reculege" dupa resbelulu din Crime'a, dupa
cum dicea Gorciacoff, si, incătu pri-
vesce Serbi'a, reculegerea erá a scôte
influenti'a politicei austriace cu totulu
din Serbi'a. Russi'a nu se indoia nici
pre unu momentu ca alungandu-se
Alessandru Carageorgevici de pre tron-
ulu serbescu si influinti'a austriaca
este delaturata. Russi'a a imitatu pre
Austri'a care castigase terenulu pen-
tru politic'a sea prin unu serbu si tra-
misse si ea pre unu serbu consulu la
Belgradu. Acest'a a sciutu ca in Serbi'a
lângă principale mai este a dô'a
putere asemenea acestui'a. Puterea
acésta erá senatulu. Acésta erá o ins-
titutiune antica. Dupa Hatisierifulu
dela 1839, in care se cuprindea si *Ustavulu* (constitutiunea) celu vechiu ser-
bescu, Serbi'a erá impartita in 17 cer-
curi. Din fia-care cercu alegea prin-
cipele unu senatoru, pre celu mai me-
ritatu si mai expertu barbatu. Prin-
cipele nu avé putere de a depune pre
nici unulu din acesti'a, fără de voi'a
Portiei, nici chiaru pentru transgresi-
uni politice. Pâna la determinarea
mai de aprope a atributiunilor Scup-
cinei (adunare națiunale) senatulu erá
intr'un'a si corpu legislativu, pentru

ca fia-care lege trebuiá sa tréca prin
senatu si apoi sa se sanctiuneze de
principale. Senatulu mai avea si dreptu
de initiativa la aducerea legilor
si a ordinatiunilor mai momentuose
administrative. Precum se vede sen-
atulu avea frumóse si insemnate dreptu-
ri. Senatulu erá pre atunci in cea
mai mare parte de sub Obrenovici si
cei mai putieni denumiti de Carageorge-
vici si intre ei multi amici ai Russie.
Austri'a avea putieni partinitori
in senatu; partea cea mai mare o
formá opusetiunea carea uria pre prin-
cipele pentru sympathiele sele către
Austri'a.

Consululu generale rusescu, ser-
bulu Milosievici, indată dupa asiedia-
rea sea in Belgradu (1858) a inceputu a
tiené o casa deschisa. N'a trecutu multu
si cas'a consulului erá loculu de in-
tâlnire pentru toti nemultiamitii, pâna
cându a inceputu a se vorbi de o
conjuriune Dupa ce s'a descoperit
conjuriunea in care erau incurcati
multi senatori, Milosievici fu pensiu-
natu si demisiunatu si n'a mai intratu
mai multu in servitiulu statului.

Conjuriunea a facutu cale Portiei
sa intrevina pentru senatorii in-
carcerati, ceea ce pentru Russi'a a
fostu fórtă binevenit. Comisariulu
turcescu Ethem pasi'a a luatu dru-
mulu celu mal lungu prin Serbi'a, că
sa vina tóte oficiele de prin tiera sa'lu
intimpine că pre unu comisariu impe-
ratescu, militi'a sa lu salute in parada,
dara in fine Serbi'a sa simta depen-
dinti'a sea de Pórt'a. Corón'a la tóte
a pus'o, ca principale cu ministri si cu
senatorii s'a dusu si s'a presentat
comisariului inainte de a face acest'a
visit'a principelui. Pórt'a, prin bucur'a
ca senatorii si i-au refugiu la dens'a
si ca a surpatu si vatematu autoritatea
principelui serbescu Carageorgevici a
manatu tóta ap'a pre móra Russie.
Austria n'a avutu curagiulu a intre-
veni pentru Carageorgevici si asiá
acest'a a fostu silitu ca pre senatorii
amestecati in conjuriune sai ierte,
multiamindu-se ai esilá. Unii mai pu-
tieni compromisi fura restituiti in
functiunile loru de mai nainte. Mai
curiosu a fostu, ca doi senatori, rudenii
de a le principelui, carii se distin-
sese in urmarirea conjuratiloru, a tre-
buitu sa se demisiunete si totu asiá
si ministeriulu intregu. Atunci a ve-
nitu la cărma Elia Garasianin, care
cadiuse dupa sfersitulu resbelului din
Crime'a, din causa ca erá contrariu
politicei austriace. Lui i se incrediu
si compunerea unui ministeriu, luandu
elu si postulu celu insemnatu alu unui
ministru de interne. Presedinte alu
senatului deveni betrânulu voevodu
Vucsici, numitu si "creatoru de prin-
cipi." Acest'a alungase la 1839 pre
Milosiu, la 1842 pre Michailu Obre-
novici si a ajutatu lui Carageorgevici
pre tronu. Acest'a erá acum in frun-
tea senatoriloru nemultiamitii.

Ethem pasi'a a plecatu curendu,
ducendu cu sine consciinti'a ca a "in-
fratit" partidele si a cheltuitu 5000
galbini din tesaurulu serbescu in scur-
ta sea missiune. Elu pote ca n'ave
nic'i idea ca a preparatul numai ca-
dereia lui Carageorgevici.

Interventiunea Portiei in Serbi'a
si rol'a cea miserabile a principelui
si senatului in tóta afacerea a indig-
natu adencu pre serbi. Pre atunci
"Omladina" inca nu erá organisata
ca sa dea impulsu in afaceri națiunale
politice, ea erá numai unu felu

de societate a acelorui ce si facuse
studie in Germania si Francia si a
cărei scopu erá progresulu.

Dintre omladinisti, cari nu se
puteu impacá cu referinti'a cea umilito-
ria a Serbiei fatia cu Pórt'a, voiau
sa protesteze. Garasianin si Vucsici
inse nu s'a invoitu. Omladinistii seu
partida "junilor", vediudu ca cu "be-
trânii" nu e nimic'a de facutu si punu
tote sperantiele in Scupcina.

Atributiunile Scupcinei inca nu
erau statorite. Erá, ce e dreptu, unu
felu de "adunare națiunale" co-
respondietore intiesului cuventului.
Referinti'a ei facia cu legislatiunea,
principale si ministeriulu nu erau nici
decum regulate. Nu existá o ordine
electorale, ci numai unu obiceiu
vechiu că la casuri fórtă momentuose,
cari atingéu tier'a intrega sa se aléga
deputati din poporu pentru "adunare"
(Scupcina), cari nu numai sa desbata
dara sa si decida ce are sa se intem-
ple. In tempulu resbeleloru cu turci'i,
sub Carageorgevici si Milosiu au fostu
de multe ori adunata Scupcina; mai
tardiu sub Milosiu, crescându puterea
principelui, au fostu mai raru, apoi
iéra mai dese si in anul 1842 fu
tocm'a scupcina, carea a alesu pre
celu dintăiu fiu lui Cara George,
pre CaraGeorgievici principie. In
anul 1848 fu iéra scupcina, carea a
decisu ajutoriulu pentru serbi din Un-
gari'a de sudu. Dela 1848 n'a mai
fostu scupcina, pentru-ca principale
Alessandru a credutu ca pote domni
si fára de concursulu ei.

Agitatiunea pentru Scupcina erá
mare in poporu pre la finea lui Iuliu
(1858). Ministeriulu de interne a intre-
batu pre toti prefectii din tiéra si
acesti'a a respunsu ca dorint'a popu-
rului este mare pentru convocarea scup-
cinei. Principale, ministeriulu, afara de
Gerasinnin, si senatulu erau contr'a
convocarei scupcinei. Dupa multe sver-
coliri si opusetiuni se decide denu-
mirea unei comisiiuni, carea se elabore-
ze unu statutu pentru scupcina. Cu
mesur'a acésta credéu contrarii scup-
cinei a amaná convocarea ei; dara
comisiunea la 12 Septembre fu gat'a
cu operatulu ei pre care lu primi si
senatulu. In 15 Septembre comunica
ministeriulu senatului, ca Pórt'a opre-
se intrunirea scupcinei. Scirea acé-
sta a produs indignatiunea cea mai
mare in tiéra, asiá incătu insusi prin-
cipele s'a vediutu nevoit u rugá pre
Pórt'a sa concéda tienerea scupcinei.
In 27 Sept. a fostu ministeriulu in pu-
setiune de a comunicá senatului ca
Pórt'a si-a retrasu ordinulu de inter-
dicerea scupcinei. Tóte cele de lipsa
pentru convocare se intemplara in
graba si scupcina fu pre diu'a de
Santulu Andreiu convocata. Alegerile
au esitut in defavorulu principelui Ca-
rageorgevici. Cei mai multi alesi erau li-
berali si partisani de ai lui Obrenovici. Cu
deputati veni multu poporu la Bel-
gradu. Atacurile asupr'a principelui Ca-
rageorgevici erau la ordinea dilei, ici
cole se audiéu vivate pentru Obre-
novici.

In diu'a deschiderei scupcinei prin-
cipele Alessandru a datu unu prândiu
mare in onórea deputatiloru, dara
chiamatii au refusat a merge. Revo-
lutiunea erá la usia.

(Va urmá.)

Marti a fostu burs'a dela Vien'a
fórtă alarmata. Nu se vorbiá de ni-

mic'a mai putienu decât de unu ult-
timatu, pre care puterile nordice laru-
fi tramisu Portiei. O nota in "Wiener
Abendpost" din aceeasi di a mulco-
mitu spiritele.

"Coresp. politica" spune din Bel-
gradu, ca retragenduse considerabile
trupe turcesci din castrele dela Nisi
in Iaintrulu tierei, trupele serbesci
inca au inceputu a se reintorce dela
fruntarie.

Din Cetigne se scrie ca negotia-
riile intre principale Muntenegrului
Nicola si intre Pórt'a au inaintatua asiá
de tare, incătu Pórt'a este gat'a a
cede Muntenegrului partea cea mai
mare din Erzegovin'a, inse cu condi-
tiunea că sa recunoscă suveranitatea
sultanului.

Un telegramu din Constantinopole
dela 12 l. c. spune ca sanatatea Ma-
relui Viziru se afla într'o stare fórtă
critica.

Mai departe spune ca la Constanti-
nopolu lumea e fórtă ingrijiata, ca
pacea va fi conturbata si in Bulgaria.

Punctele negre devinu din ce in
ce mai numeróse pre cerulu dlui Bu-
ffet; déca trebuie sa se creáda unu
sgomotu fórtă acreditatu la Parisu,
acéste puncte turbura din nou si in
atare punctu omogenitatea atâtu de
cántata a cabinetului, in cătu ultim'a
siedintia a consiliului a trebuitu sa fia
bruscu radicata de maresialulu Mac-
Mahon. Decisiunea ce se pretindea
unanimu, nu de multe dile, despre o
declaratiune de solidaritate a cabine-
tului pentru scrutinulu de arondis-
mentu este pusa in indoiéla; in fine
imposibilitatea in care ministri de jus-
titia si de interne au fostu spre a
se intielege asupr'a dispusetiunilor
unui projectu de lege pentru presa
este indirectu confirmata de "Conres-
pondintia Havas."

Iéta in ce privesc actiunea gu-
vernului. In cercurile parlamentare
situatiunea este si mai rea. Membrii
cei mai influenti ai centrului dreptu
liberalu, grupati in jurulu dlui Bo-
cheru si d'Audiffret. Pasquier, voiescu
sa se intieléga cu grup'a Lavergne si
cu centrulu stângu, spre a evitá de a
se pune la dispositiunea ministrului
de interne in cestiunea electorală. Ei
se temu de tendintile clericale si
bonapartiste a dlui Buffet si mai multu
de cătu deputatii stângi, căroru ten-
dintie le aru da atâte facilitati scruti-
nului de arondismentu; ei suntu dara
dispusi de a face că desbaterile asu-
pr'a legii electorale sa fie precedate
de o interpelare destinata, fia spre a
resturná pre D. Buffet, fia spre a lu-
obligá sa ia angajamente contrare
politice ce a urmatu pâna acuia.

Acum d. Buffet va luá acele an-
gajamente, séu va preferi sa se re-
traga? O corespondintia din Parisu a
"Independentei belge," care ne arata
pre d. Buffet ca voindu a se tinea
cu ori ce pretiu la putere spre a face
alegerile, ne spune ca elu va puté
fórtă bine, spre a scapá de furtuna,
sa adórma, prin nescári-va esplicati-
uni ambigue, vigilientia orleanistiloru
fára a superá pre bonapartisti, si se
deslipésca astu-feliu din fortele coa-
liseate contr'a sea spiritele aplecate

spre amânarea dificultătilor de cătu a le face facia.

Sesiunea adunării nationale s'a deschis.

"V. C."

Dupa informatiunile ce primim din Corfu, se asigura ca de căteva dile portulu acelui orasii e fórt frequentat de vapóre turcesci transportându trupe in Erzegovin'a, séu aduendu raniti la Constantinopole. — De alta parte Turci'a, spre a se vedé descurcata cu o óra mai curendu de evenimentele din Erzegovin'a, s'a gravit u aduce la cunoscentia populatiunilor urmatorele reforme menite a induci sórtea popórelor crestine si anume:

Veniturile fia-cărei localităti se voru afectá pentru trebuintele locale cu deosebire cu destinație la instrucțiune; adeca se voru face scoli pre acolo pre unde nu suntu, iéra cele esistente se voru ameliorá. — Legile in vigóre se voru traduce din turcesce in limb'a fia-cărei tieri. Inaintea tribunalelor desbaterile voru avé locu in limb'a celor ce pledéza; asemene actele si sentintiele se voru pronunciá in limbá inprincipiatilor. Déca se voru gasi turci in procese cu creștinii, desbaterile voru avé locu rându pre rându in limb'a turca si serba.

Nimene nu va mai puté pune răiale la rechisitiuni, nici chiaru pentru caii trebutori la transportările militare. Pre lângă guvernulu fia-căruil vilayetu va figurá unu consiliu compus din persoanele cele mai considerate printre populatiuni, si care voru avé votu in afacerile administrative si judeciare; in casurile dificile, decisiunea se va deferi tribunalului superior alu vilaetului. Si in fine, ca proba de sinceritatea Turciei in calea reformelor ce intreprinde, a numitu pre unulu din cei mai stimati locuitori ai tierei, pre l braim bey, esitu din o vechia familia crestina, de ajutoriu alu valiului. — Tóte aceste suntu bune, inse noi nu credem in eficacitatea reformelor Turciei, si caus'a e simpla: lips'a de ómeni competenti in care se afla imperiul. — La reforme mari trebuiescu ómeni mari, si semantia ómenilor mari s'a stinsu de multi

in Turci'a, ne remâindu de cătu aproape cea a gândacilor.

Russi'a fatia de cestinnea orientale.

E delicata de totu cestinnea orientale care aterna astadi cá sabia lui Damocles deasupr'a capetelor diplomatic din Europ'a. Turci'a a arestatu pâna acum in mii de fapte, ca nu este in stare a esistá mai departe cá statu suveranu. Isvorile sele de venite, consumate print'ro administratiune miserabila si print'ru sistemu financialu reu, nu ajungu spre a saturá nesatiósele poste ale unei imperati depravate si degenerate, de aci proveni mesur'a desperata, de a declará bancrotulu statului si a pagubí astfelui o suma considerabila de interese reale. Scimu, ca ce efectu avu acesta declarare de insolventia. Puterile ingagiate nu primira acestu remediu, ci Pórt'a se vede nevoita a-si implini deobligamentele sele. Pre de alta parte sublim'a Pórt'a nu este aplicata a introduce reforme administrative corespondintorie in provinciele resculate din imperiulu seu in butulu opintirilor ce le facura puterile europene. Acésta portare cerbicosa a „omului bolnavu“, interesele cele multe ingagiate in orientulu Europei, tendintiele puterilor ce urmarescu in fondu concuise in orientu contribue la inasprirea situatiunei de astadi, care si asiá e destulu de agitata prin stagnarea comerciului si a industriei. Opiniunea publica se framanta necurmatu si nu crede asigurárilor de pace ce le aude din gur'a puternicilor monarchi ce dau directiv'a in politic'a europena. Naluc'a orientale, in care poporul crede cu tóte asigurárlile suveranilor europeni, sta cá o figura spaimentatoria inaintea tuturoru.

Intr'adeveru nici unu guvernul statelor mari europene nu se mai indoesce, ca Turci'a lasata de sine, nu va introduce reforme radicali spre a regenerá putredulu seu imperiu. Ea este aplicata mai multu a continuá unu resbel funestu cu suditii sei, decat a le face dreptate si a le satisface modestele pretensiuni. Fatia de acésta situatiune critica a imperiului otomanu, cari inspira atâtea ingrigiri

si temeri fundate, nici un'a dintre puterile garante nu avu curagiul a luá in mâna sea operatiunea inevitabila. Interventiunea de pâna acum nu folosi nimic'a. In dilele din urma se latifaim'a ca consululu generalu rusescu Ignatief s'a infatisiatu, imbracatu cu paletoului lui Mencikoff, care a declarat resbelul din Crime'a, la Sultanulu si i-a propus in termini energici si drastici reforme radicali in privint'a stărilor corupte din Turci'a, amerintiandu, ca la din contra Russi'a se va vedé silita a interveni cu forti'a pentru aceste straformări reclamate de trebuintele indispensabile ale dilei. Acésta pasire energica a Russiei a datu ansa la cele mai varie conjecture in publicistic'a europena. Russi'a, dicea cu bunu temeu o partea diurnalisticei, nu a parasit politica sea tradiționale dictata de Petru celu Mare, ea astadi si arata mai chiaru cá ori cându intentionile sele egoistice in cestinnea orientale, alianta ei cu Austro-Ungari'a e cladita pre nesipu. In diurnalistic'a oficioasa a nostra se vede panic'a provocata prin incidentul din Constantinopole si ea indată se puse cu aparatulu ei spre a potoli flacările.

Intr'adeveru la prim'a vedere originea erá indreptatul sa créda, ca Russi'a vrea sa-si aduca la valoare dreptulu ei de protectiune fatia de sementiele slave de pre insul'a balcanica, asupr'a căror'a ea si la 1854 si arogase unu tutoratu intemeiatu pre unitatea de rasa si pre omogenitatea săngelui.

Austri'a din interesulu seu cu deosebire din antipathia si ura cătra elementulu slavu, de care se vede amenintiata in viitoru se afla indemnata a jucá unu rol fórt reservat, ea fiindu cu trupu si sufletu pentru neinterventiune nu potu consenti cu atitudinea Russiei, de aci apoi inimicu aliantiei celor trei imperati dedusera, ca Russi'a nu voiesce se scie de acésta alianta, cându e vorba de interesele ei concrete. Politic'a acésta de passivitate ce o observa barbatii ce conduc destinele Austriei dà Turciie unu pretestu de a perseverá in cerbici'a sea mai departe. Déca Austri'a nu se va decide in modu pozitiv pentru a lucrá mâna in mâna cu

Russi'a, spre a silí pre Turci'a la reforme, atunci Russi'a cu siguritate va face singura frontu Turciei si nu se poate tagadu, ca Germania, care e mai putienu interesata in acésta afacere decat Austri'a si Russi'a, va lucra in favorulu Russiei, care a facutu destule servitie Germaniei si poate sa pretinda dela acesta cu totu dreptulu unu ajutoriu. Monarchia nostra se afla intr'o dilema critica. Aterna dela priceperea barbatilor ei conducatori, ca cum se va smulge din acésta situatiune grea. Unde e vorba de interese concrete reali, acolo se vede numai decat, căt de nesolide suntu aliantele nenaturali.

Din agricultori — proletari.

Acésta amenintia pre fórt multi români din patria nostra: din agricultori a deveni proletari.

In multe tienuturi români au inceputu a vinde mosioura eredita dela parinti si a se espropriá insisi pre sine in mesura asiá de intinsa, incat se pare a o dicta patriotismulu, cá se facem pre fratii nostri atenti la acésta erore a lor.

Ce se va alege de noi, déca astfelui lapelându-ne de mosia vomu pierde pamantul de sub picioare?

Dara voi sunteți cosmopoliti, pentruca iubit pre veneticulu Itzig si pre inținenatulu Pista Golanu cá si pre fiii vostri si inzestrându-i cu avere, ve cresceti domni.

Iéra tu, i inteligintia romana, de prinisa in patriotismu, cum poti trece cu vederea erorile fratiilor mai mici, pentru cari esti parata a murí?

Existintia fisica, cultur'a receru media materiali deci progresati si materialmente si spiritualmente; pentruca numai acel'a e progresu adeveratu, care se face in ambele direcțiuni: si in avere si in cultura. V.

Cursulu supletoriu

tienutu la Brasovu dela 1—18 Augustu 1875.

(Urmare.)

Déca va lasá educatorulu pre copilu la jocu cu alti copii de omenie, cu consolari de ai sei numai in anumite ore, si lu va face a căutá

F O C I S I O R A.

Studii esegetică.

Sectiunea II-a.

CAPU II—IV.

Cele dintâi minuni a lui Iisus in Galile'a, Samaria si Iude'a.

(Urmare.)

Vs. 11—21 cuprinde cuvintul lui Iis. din punctu de vedere mai inaltu.

Vs. 11—15. Iisus in lasându la o parte incercarea de a convinge pre Nicod. — cerca a face impresiune asupr'a lui prin aceea ca: a) lu asecura despre conștiint'a invetiaturilor sele, pre cari Nicod. si consotii lui sine-dristi, ne potendu-le cuprinde cu mintea loru cu judecat'a loru ceea unilateral, nu le primescu (agrairea din Vs. 11 seq. se refera la mai multi — Nicod. si consotii lui), si b) face aluziuni la descoperiri mai inalte, pre cari are sa le arete cu cuvintul si fapt'a (ca este fiul lui Ddieu, si cu deosebire — si predice mórtea sea) — cu cari va affá si mai putienu credimentu.

Vs. 11... noi graimu ce scim... Vorbirea lui Iis. in plur'l cu „noi“ este interpretata in mai multe forme. Cá plur. Majest. nu se poate luá, fiindu in contradicere cu datin'a lui Iis. de a vorbi. In intréga evangelia nu aflamu acestu plur., ba Iis. unde e vorba de densulu pune unu pondu deosebitu pre singul. eu éyù. Iis. nu poate vorbi nisi despre sine si tatalu, caci aru fi in contradicere cu sine si tatalu: ceea

ce amu vediutu marturismu nu se poate dice despre tatalu; asemenea nici despre sine (Iis.) si spiritulu suntu; si totu asemenea nu poate intielege pre lângă sine pre invetiacii sei, caci acesta nu invetiau, ci erau pâna aci numai cá invetiaci. Mai verosimile mi se pare ca Iis. prin noi face aluziune la Ioanu botez. carele invetiască despre botezulu pocaintiei, si marturisescă despre Iis. ca a vediutu spiritulu pogorindu-se (1, 32. Mat. 3, 1—12. Marcu 1, 4—8. Luc'a 3, 3—18) si astufeliu in privint'a doctrinei, despre carea este vob'a aci, erá in comunitate cu Iis. r

Ioanu este adeca impreuna invetiatoru si marturu totu odata a lui Iis.

Iis. ia pre Nicodimu intru un'a cu pre ceilalti sinedristi (judei) de-si densulu erá pre cale a se desface de ceilalti judei: pentruca Nicod. de-si cu anima curata cautá adeverulu, deosebindu-se de colegii sei, totusi credint'a interna deplina nu avé, elu asceptá convingere. — Scimu însemná securitatea, amu vediutu cunoscerea nemijlocita, din carea a urmatu scientia (comp. Vs. 32, unde si a audí este intrebuintatul astfelui). Véderea si audirea suntu conditiunea esactei cunoscéri a unui lucru, despre carele se depune marturisirea. In acestea erá comunitatea dintre Iis. si Ioanu botez. Iis. a vediutu si auditu cá Ddieu la Ddieu inainte de intruparea sea; Ioanu botez. a auditu mandatulu divinu (1, 33) si a vediutu spiritulu pogorindu-se si remanendu preste Iis. (1, 32. 34.)

Vs. 12. Realitatea se exprima hipotetice prin conditiunea „déca“ (ει) cá si in 7, 23. 13, 7. s. a. Déca amu disu vóue (mai bine: déca ve amu spusu) cele pamentesci — prin cele pamentesci (τα επιγένεια) nu se intielege asemenea din Vs. 8, nici compararea intre nascerea trupescă si spirituale (Vs. 6.) ci nascerea de susu (a dou'a nascere dupa Paulu: Tit. 3, 5. comp. Efes. 5, 26 seq.) nu cá unu ce reprobabile din punctu de vedere morale cá: Filips. 3, 9. Col. 3, 2. ci cá unu ce ce se intempla cu omulu pre pamantu, si la care parte pamantescă este parte base, parte tienta comp. I Corint. 15, 40 Filips. 2, 10.

Cele pamentesci suntu mai usioru de cuprinsu cu mintea omenescă, si prin urmare mai lesne de credintu, pre cându la cele ceresci afilam contrariulu De-si Nicodimu erá pregatitul se créda, totusi nu puté se cuprinda cu mintea sea invetiatur'a lui Iis. Lu-nu-i lipsea bunavointia dara calea pre carea voiá se ajunga la adeveru erá gresita erá calea materialismului impreunat cu rationalismulu. Iisus o scie acésta, si de aceea tractéza cu densulu asiá blandu (vedi contrariulu 5, 41—47. 8, 43—47. 55. s. a.) dicendum-i: déca vorbindu-ti de cele pamentesci, cari suntu usioru de priceputu si de aci — dupa voi — de credintu, si tu cu ai tei nu pricepi, si prin urmare nu credi, — cum vei pricepe si crede atunci, cându 'ti voi vorbi despre lucruri de cele ceresci, cari suntu mai grele de intielesu, si intempina mai multa resistentia in

credintia. Iis. inse nu-i vorbesce de intielegere, ci singuru de credint'a, — pentruca, déca cele pamentesci suntu grele de intielesu, cele ceresci suntu cu totulu imposibile, déca cele pamentesci cu ajutoriulu ratiunei se esplică cu anevoia, cele ceresci nu se potu esplicá. Ací se cere credintia, impulsulu internu (6, 44. seqq. 65: nimenea nu poate crede, de nu-i va fi datu de susu. dela tatalu). Credintia nu se castiga cu rationalismulu, cu documentarea matematica, ci spre acésta se cere unu impulsu internu, moralu alu omului.

Vs. 13. Acestu Vs. este interpretat in mai multe forme; noi vomu scôte din tóte ce este mai esentiale, simburele — lasându opinioniile diverse din cauza spatii.

Iis. vorbesce despre raportulu pre fatia cu Ddieu, cá Ddieu; de pre misiunea sea cá omu fatia cu omenimea, punendu-se mai pre susu decat profetu.

Vsulu acesta este in strensa legatura cu celu precedent (12), si numai prin incopciarea loru, se poate esplicá de ajunsu. Astfelui: (Vs. 12) de Ve voi spune cele ceresci (si eu Ve voi spune, pentru ca singuru eu lo cunoscu, si altulu nimenea) si (in Vs. 13) in locu de caci, nimenea nu s'a suiu in ceriu) cá sa véda cele ceresci, si pogorându-se sa le spuna, si prin urmare nimenea nu le cunosc) numai celu ce s'a pogorîtu din ceriu, fiul omului, carele este in ceriu. Prin acésta amu datu óre-care intielesu cuvinelor celor laconice din acestu Vs.; dar' intielesulu inca nu-lu avemu, ci

la jocu numai că la o petrecere, nu inse că la o fapta vrednică de a o face, cătu tiene diu'a — se va de-prinde prin acést'a copilul, a nu simtă placere la alergări selbatice, gâl-geuri, polecriri, incaierari, năcesitate de a 'si resbună si apoi a minti fără capetu. Printr'o astufeliu de apuca-tura simplă in educatiunea copilului 'lu va puté pune educatoriulu in stare, a fi cumpetau in petreceri, pacinici, stimatori de consotii sei, iubitoriu de adeveru, modestu. Dandu-i sa mânce bucate nutritorie, sa se sature, fără inse că sa-'lu inbuibeze, fără de a-'lu lasă sa lingărăse, ori sa guste din tōte celea, ori sa bée chiaru rachi, dara si apa pré rece sa 'lu ferésca de a bé, căndu este tare incaldit, ori indată dupa ce a mânca bucate fer-binti — prin acést'a 'lu va pune in stare a se multiam, cu ce-i dau pa-riatii si asiá se va deprinde si la cumpatare in mânca si beutura. Avendu-'si apoi si trebuinciosele pen-tru scola 'lu va poté deprinde sa-'si pastreze si crucerii cari 'i capata in daru.

Spunendu copilului, prin ce in-templări a potutu cutare cersitoriu deveni orbu, schiopu, surdu ori ciungu si cătu de grele suntu pentru omu atari scaderi trupesci; cătu de neferi-citu s'aru face si elu, déca s'aru chi-lavi prin sarituri nebunesci ori prin alte gresiele; cata nefericire aru puté aduce altoru copii ori chiaru si dobi-toceloru déca s'aru mai jucá arun-cându petri ori déca aru mai imbrânci pre carev'a copilu. Punendulu pre elu, sa 'i ajute a se ridicá copilului, pre care lu véde, ca a cadiutu si nu se pote sculá; tramiendulu pre elu sa dée bietului cersitoriu chilavu cruce-rulu ori bucat'a de pâne s. a. — usioru 'lu va puté astufeliu deprinde sa simtia compatimire si sa devina bineficatoriu cătra nefericit.

Déca-'i gresisce ceva d. e. unu copil de ai vecinului ori unu frate alu seu mai micu, sa 'lu convinga educatoriulu, ca asupr'a unui'a fără minte nu se cade, a se mania cinev'a; ci pre unu atare individu se cuvine a 'lu indreptá, déca putemu. Prin acést'a usioru se va deprinde copilulu, a concede celor nelipsiti si a avé paciintia cu ei.

numai scheletulu — déca ni se per-mite acestu terminu. — Despre ori-ce lucru nu pote cine-va vorbí de cătu déca lu cunoscere; si cunoscerea acést'a se pote ajunge numai prin propri'a intuiție. De cele ceresci — dupa acé-sta acsioma — nu pote vorbí nimenea (in sensulu lui Iisus) de cătu acel'a, carele a fostu in ceriu, a vediutu cu ochii, si auditu cu urechile — spiri-tuale. — Profetii au vorbitu la urechile poporului, nu că unii cari aru fi cu-noscutu deplinu cele ceresci, pentru ca nu aveau propri'a intuiție esacta, ci numai dupa unu gradu mai mare séu mai micu de inspiratiune divina — fiindu pre pamentu. Ei toti au fostu de pre pamentu, si nici unulu nu s'a suiu in ceriu, că de acolo coborându-se sa vestesca lumei cele ceresci — vediute si audite —; de aceea dice Iis.: *nimenea nu s'a suiu in ceriu*. Sub *nimenea* intielege loco primo pre profeti, cari avura mai inainte missiunea, ce lui Nicodimu i se pare ca o are Iisus. — Fatia cu profetii. Iis. se pune pre sine că *fiulu omului, venit u din ceriu, carele este din ceriu*. Cându a disu: s'a suiu — in ceriu — a pre-supusu originea pamentesca, adeca de pre pamentu (s'a suiu); căndu dice: s'a pogorâtu din ceriu, presupune ori-gine nu pamentesca, ci ceresca, ddiésca: profetii, că ómeni, nu s'a potutu suí in ceriu; elu că fintia ceresca, că Ddieu, s'a pogorâtu din ceriu, devenindu fiulu omului, omu — fiulu omului, nu fiulu omesescu, *ἵνος αὐδόνον* vedi 1. 51. — Elu (Iis.) că sa vestesca in adeveru cele ceresci, ne fiindu cu putintia nemenui a se suí, si pogo-

Constringendu dupre indigitarile de mai susu educatoriulu pre copii sa le faca tōte acestea, se voru ferí de reu si voru face bine din deprindere; iéra apoi maturinduse voru face binele dupa convingere si asiá voru deveni barbati virtuosi, liberi si indepedenti.

Facia cu acestea s'a propusu intrebarile practice urmatórie:

1. Cine este primulu educatoriu alu copilului? —

2. Cându are sa se asocieze in-vetatoriulu că educatoriu langa par-inti? —

3. Déca cumv'a parinti nu sciu, cum sa deprindia pre copii loru la amintitele moravuri si aplecari bune cum le va puté stá invetiatoriulu intru ajutoriu in acésta privintia? —

4. Cum pote cascigá inv. incre-derea parintiloru? —

5. Dupa ce au ajunsu copii eta-te si au intratu in scola, are inv. lipsa de ajutoriulu parintiloru la edu-cazione?

6. Are a se manutiené si in scola disciplin'a prin deprindere? —

7. La ce sa deprindia invetato-riu pre copii? —

La aceste intrebari si au datu inv. presenti parerea, dupa cunoșcinte si cspriintele densiloru. Tōte acestea s'a cercetatu si cele natio-nali s'a dechiaratu de bune si s'a luat spre sciintia.

Cuprinsulu loru in estrasu este urmatoriu:

1. Primulu educatoriu alu copilului este mam'a si tat'a.

2. Invetiatoriulu are sa se asocieze că educatoriu langa parinti, candu 'i se tramite c opilulu la scola.

3. Déca nu sciu parintii, cum sa deprindia pre copii loru la amintitele moravuri si aplecari bune, sa arete acelorui parinti invetiatoriulu, care suntu moravurile cele bune si virtutile, la care an sa deprindia pre copii; dara totu odata sa le arete si cum sa-i pote deprinde cu sucesu.

Invetiatoriulu sa se confatuiésca mai de multe ori cu parintii copiiloru in acésta privintia, că sa fia bine intielesu. Sa se adresaze cătra parinti nu că poruncitoriu ci că amicu. Sa se confatuiésca cu densii nu oprin-

rându-se a le vesti, s'a pogorâtu din ceriu, si de si este omu pre pamentu, totusi: *este in ceriu*. Prin acést'a (fi-ulu omului, carele este in ceriu) Iis. se aréta: dupa persóna, că fiulu omu-lui, că omu, petrecându pre pamentu cu ómenii; dupe Ddieu s'a că Ddieu la, in comunitate cu Ddieu. — Déca odata s'a pogorâtu, numai este in ceriu, de aceea cuvintele *carele este...* nu suntu a se luá in intielesu propriu, ci impropriu; ele exprima cea mai intima comunitate cu Tatalu (comp. Vs. 32 seq 14, 10—12, 17, 11. 21 seqq.)

Vs. 14. Trecându dela partea teo-retica (Vs. 13) la cea practica (Vs. 14) Iis. aréta lui Nicod. ca chiamarea sea nu e numai a inaltiá, ci partea prin-cipale din ea este a mántuí lumea (Vs. 15 seqq); aréta ca elu in calitate de invetiatoriu, nu numai nu va ob-tiené credint'a ómeniloru, spre a-mántuí, ci dupa destinatiunea ddiésca: chiaru spre scopulu mántuirei lumei va suferi din partea ei dejosirea cea mai amara, carele-i va fi scar'a spre cea mai inalta prea marire. Acestu incidentu va fi basea mántuirei: cei ce-lu voru vedé inaltiatiu crediendu i se voru mántui.

Iisus aseménă inaltiarea sea, cu inaltiarea sierpelui celui de arama (IV Moise 21, 8 seq.) Prin terminulu a inaltiá esprima de odata dóue idei: inaltiare pre cruce si inaltiare la ceriu.*)

* A inaltiá, in orig. *υψοῦνται* — a inaltiá cu dóue intielesuri, dupa terminulu chaldeici (secaf) a inaltiá, a spandiu-rá (I Esdra 6,

dui dela lucru, ci căndu siedu fără lucru acasa ori in adunári familiari.

4. Invetiatoriulu pote căscigá in-credere parintiloru, déca voru des-coperí acesti'a din vorbele si faptele lui, ca este unu barbatu harnicu — inzestratu cu sciuntie, intieleptu, vir-tozu, seriosu si modestu, cu inima buna, zelosu si cu dragoste cătra carier'a invetiatorésca si cătra binele comunu, si ca in fine cuventul 'i este cuventu nu silaba si sa tiene de cuventu.

5. Invetiatoriulu are mare lipsa de ajutoriulu parintiloru elevilor sei nu numai in privint'a educatiunei, ci si a instructiunei, si adeca:

Copilul dupa ce a ajunsu acasa lesne 'si uita, ca are sa-si faca si ocu-patiunile scolastice; ince déca-lu punu parintii sa le faca, le va face de buna séma.

Copilul 'si uita si de povetiele invetiatoriului in privint'a purtărei bune; iéra déca i le aduce aminte si-lu punu sa urmeze, dupa cum i-a disu invetiatoriulu, va urmá nesmin-titu asiá.

6. Si in scola are a se mantiené disciplin'a prin deprindere; ba inca indată ce a primitu invetiatoriulu pre copilu la scola sa incépa a-lu dedá incetu incecu cu scol'a si a-lu punu sa faca aceea, la ce-lu obligea scola.

Capetandu copilulu dela inceputu placere asupr'a scolei si deprindien-du-se a face, ce i dice invetiatoriulu, nu va mai avé acésta lipsa sa intrebuintie si alte midilóce disciplinari, că sa-lu faca scolariu bunu.

7. Invetiatoriulu are sa deprinda pre copii in scriere, cetire, calculare, in cunoscerea lucrurilor, ce-i incun-giura; intru a cunoscere pre Dumnedieu, că pre o fintia, carea a facutu tōte lucrurile, ne-a facutu si pre noi, ne sustine si ne dà tōta fericirea; a cunoscere pre parintii si pre mai mari loru, că pre nisce ómeni orenduiti de Dumnedieu, sa-i faca pre ei fericiti, a face, ce vrea Ddieu si asiá, ce le dice invetiatoriulu si parintii sa faca; a iubí si a respectá pre Ddieu, pre parintii si pre mai marii loru; a iubí si a ajutori pre cei ce au lipsa de ajutoriu.

Intielesulu acestui viersu, lu avem in urmatórie puncte de asemenare:

1). Inaltiarea sierpelui pre ruda (prajina, paru lungu) si a lui Iis. la ceriu. Precum sierpele a fostu radicatu pentru pecatele poporului (IV Moise 21, 7. 9.) asemenea Iis. pre cruce; precum sierpele era objectulu unei contemplatiuni pióse, dela carele se asteptá si efektua mantuire (I. cit.) astufeliu Iis. pre cruce; si precum sierpele a fostu radicatu in contra' muscărei sierpelui (IV Moise 21, 6. seq.) că resultatu alu peccatului: astufeliu Iis. (I Moise 3, 4 seqq.)

2). Inaltiarea sierpelui pre ruda, si a lui Iis. la ceriu. Precum inaltiarea sierpelui a urmatu dupa patimele poporului: astu-feliu inaltiarea lui Iis. dupa patimele sele, precum inaltiarea sierpelui a adusu mantuire in Israile-lulu celu vechiu: astu-feliu inaltiarea lui Iis. la ceriu, mantuire nouui Israile; si precum sierpele inaltiatiu a fostu simbolulu mantuirei (Intielept. Solom. 16, 6) astufeliu inaltiarea lui Iis. pre cruce, si prin cruce la ceriu, a adevanit simbolulu mantuirei nouui Israile; — mai departe: precum sierpele inaltiatiu semnificá dejosirea (peccatulu comisu este dejosirea) si marirea (iubirea lui Ddieu este marire) poporului totu odata: astufeliu inaltiarea lui Iisus: pre cruce a fostu semnulu dejosirei sele si a credinciosiloru sei, — la ceriu: semnulu pré marirei sele si a credinciosiloru sei.

(Va urmá.)

11.) carele in dialectulu siriacu se insemne a crucificá.

c) Midilócele de a indreptá pre copii, cari suntu dati la scola; dara au aplecari si moravuri rele.

Aici sau aretat, ca:

Pre copii cu aplecari si moravuri rele sa se silésca invetiatoriulu mai intai, a-i desberá de acelea, apoi i va poté deprinde la moravuri si aplecari bune.

Invetiatoriulu va poté desberá pre copii dela aplecari si moravuri rele, déca in contielegare cu parintii loru va delaturá incetu incetu caus'a ace-stui reu.

Cu cătu va impedeá si delaturá cine-va mai multu o causa, cu atât'a va slabí mai tare efectulu ei, acésta este lucru firescu.

Cu cătu va impedeá si delaturá invetiatoriulu educatoriu mai multu causele cari atitia aplecari cele rele in copilu, cu atât'a si voru perde acestea din potere, si asiá va cadé efectulu loru.

Cu cătu va avé copilul mai arare ori si mai anevoie ocasiune, a seversi necuviintie, cu atât'a 'si va perde din placerea, ce o avea, sa le faca.

Iéra pre de alta parte, cu cătu au stinsu invetiatoriulu educatoriu mai multu placerea copilului, ce o avea la necuviintie, cu atât'a sa deserte si sa atitia in elu mai multu placerea si dragostea cătra faptele cele bune, cu atât'a sa-lu puna si sa stee de elu mai multu, sa faca fapte bune.

Sumet'a si fal'a se slabescu in copilu, facendu-lu adese-ori sa sim-tiesca imperfectiunea, neharnic'i'a, pro-sti'a sea propria, precum si primejd'i'a, care-lu pote ajunge, căndu face fapte próste si nebunesci.

D. e. déca unu copil sumetiu si falosu intre alte necuviintie, pre cari este elu deprinsu a le face, simtiesce si placerea, a se fali cu aceea, ca pote trantí apoi si trantesce pre copii mai mici că elu, arunca cu pietri in caini, porci si alte dobitóce, ori abate din drumu vaci, căndu vinu din ciurda; pre unulu că acel'a sa-lu faca in-vetiatoriulu sa simtiesca si asiá sa cu-noscă, ca d. e. elu nu pote radicá cortesiulu ori altu obiectu greu din odai'a scolei dela loculu seu si a-lu duce si a-lu punu intr'altu locu; — prin urmare nici pre fratele celu mai mare alu copilului, pre care l'a trântit ieri, venindu-i acestui'a intr'ajutoriu, nu-lu va poté birui; nici pre unu căne de cei mari, pre care l'a lo-vit cu piétr'a, déca in locu de a fugi i-aru sari asupra, nu laru puté birui; nici pre o vaca, căndu o abate din drumu, déca aru navalí asupra lui, nu o aru puté birui; ci laru loví cu cörnele, incátu chiaru laru omorí.

Apoi sa-i arate, ca o fapta, care nu-i aduce omului folosu si onore, ci rusine, pâna si peire, este o fapta prósta, o fapta nebunesca, o fapta rea. Elu dara sa nu mai faca nici odata asemenea fapte; sa nu se mai espuna de giab'a si nebunesce primejdiei, de-a-si perde viéti'a; ci sa se ferésca de primejdii.

Déca i-au datu Ddieu odata pu-tere, incátu este in stare sa redice d. e. pre unu copilu, carele a cadiutu josu, pre unulu că acel'a sa-lu si ra-dice, că sa nu dea cum-va vre-o vita preste elu.

Cătu de mare reu a facutu pâna acum copiiloru mici de-i trantí si-i loviá de pamentu incátu i doreá de incepeau a plange, si prin aceea le poté vatemá si primejdú sanetatea. De acum inainte insa sa nu mai vateme nimenui sanetatea prin tranteli; ci dupa cum are a se ferí pe sine si asiá sa ferésca si pre alti ómeni de primejdii si sa aiba mila si de dobitóce.

Pre de alta parte apoi sa pro-vóce invetiatoriulu pre parintii acelui copilu, sa incépa a nu-lu mai lasá sa umble pre ultia, căndu vinu vitele din ciurda acasa. Inv. sa vegheze asupr'a acelui-a-si copilu, căndu vine la scola si căndu iese din scola cu consolarii sei; dara sa faca din căndu in căndu

câte o preumblare și pre la locurile, unde se cam jóca copiii, că sa véda, ca inventatoriu l'u afla ce face în totu loculu.

Déca la esirea din scóla a caintu cum-va vre-unu cepilu, sa pună inv. pre falosulu sa i dée si elu mâna de ajutoriu, a se puté sculá s. a.

(Va urmá)

Dicția Ungariei.

In siedinti'a casei representative dela 8 Novembre n. a. c. se verifica deputatii: Fr. Deák, P. Veres, Ed. Steinacker, Al. Németh, Fr. Ernst, cont. L. Degenfeld Fr. Nagy, in modu definitiv iér' deputatii: Simonyi, Bedeczky, Marássy, I. Babics, Pogány se verificara cu rezervarea terminului de 30 dile.

Presidiul anuncie, ca a sositu unu protestu contr'a alegerei deputatului Babics, care protestu se dà comisiunei judiciarie a VI.

Se imparti apoi respectivii deputati verificati sectiunilor.

Cas'a trece apoi la alegerea celor 21 membri din comisiunea administrativa. Partid'a liberale votéza pentru list'a statorita in conferint'a partitului liberalu si pentru deputatii cont. Ferd. Zichy, L. Mocsary, Al. Németh că representanti ai opositiunilor.

Resultatul se va publica in cea mai de aprópe siedintia.

Cu aceste se inchide siedint'a din 8 Novembre.

Varietăți.

* * * (Constituirea comitetului „reuniunii pentru ajutorarea juristilor seraci“) dela facultatea de drepturi si de scientiele de statu din locu a urmatu Sambeta in 6 Novembre n. fără de a intempină greutăti mari că in anulu trecutu. In comitetu s'a alesu conformu statutelor 12 membri si unu presiedinte, dintre cari 4 suntu de națiunalitate romani, 4 magari si 4 germani impreuna cu presiedintele (Ar. Wendel), care e germânu. Astufelii s'a satisfacutu principiulu egalei indreptatirii, a cărui vatemare in anulu trecutu au datu nascere unor neintelegeri regretabile. Reuniunea are unu scopu cu totulu filantropicu si liberu de tendintie națiunalu, cum se si cade unui atare institutu, care urmaresce scopuri umane. Noi dorim, că acesta reuniune salutaria se prosperize si ne place a crede, ca ea va fi spriginita si din partea romanilor nostri, dupa cum merita.

* * * „Kronstadt. Ztg.“ dela 10 Nov. n. enaréza despre o venatore de ursi in padurile Cristianului cu a cărei ocasiune venatoriul Georgiu Olteanu avu nenorocirea, dupa ce puscatur'a din tâi din primitiv'a sea pusca raní pre ursu si dupa ce a dô'a nu prinse focu, sa se imbratiesieze cu ursulu. Olteanu, dupa o lupta săngerósa, ajutat de doi sasi, omorí in fine ursulu, carele a trasu $1\frac{1}{2}$ mage. Olteanu a scapatu curat, luminat cu-cinci rani, cari nu suntu pericolóse.

* In 2 Decembre cal. n. se va intruni la Vintii de josu reunionea inventatorilor rom. cat. din comitatul Albei inferiori.

* * * Universitatea din Cernauti. O fóia de aici ne spunea mai deunedile ca la universitatea din Cernauti suntu dejá 135 de studenti inscrisi. Credeam ca nu pecatuimus déca vomu spune publicului, ca dupa o fóia din Vien'a de duminec'a trecuta, la universitatea numita, suntu inscrisi 48 nemti, 33 jidovi, 16 ruteni si 10 romani. Orientul Europei este reprezentat la universitate prin doi israeliti din Moldavi'a.

* * * Trenulu intardiatu anuntiatu in nrulu trecutu n'a fostu uniculu, pentru ca si astadi intardie regulatu trenurile de diminetia. Dumineca se respândi fama ca unu tunelu de dincolo de Clusiu s'aru fi surpatu. Dara dupa sciri mai credibile este vorba ca s'a asiediatu la Viragosvölgy asternutulu drumului de feru tocma cându trecea unu trenu de poveri. Masin'a, spunea unu calatorlu, ca s'a restaurat cu rotele in susu si vagónele jacu că porcii risipite pre lângă drumu. Restabilirea drumului va re cere vreo patruspradiece dile.

* * Procese decisive

la tribunalulu reg. ung. in lun'a lui Novembre 1875.

1/13 Novembre: Ioanu Rosc'a pentru ucidere. — Franciscu Schubert, pentru furtu. — Tom'a Denes pentru insielaciune. — Ioanu Sângătineanu pentru lesiune corp. grea.

5/17 Novembre: Nicolae Turcu, pentru lesiune corp. grea. — Thomas Sallmen, pentru violentia publica. — Ioanu Comanu si Vladu Opre Vladu, pentru violentia publica. — Georgiu si I. Hall, pentru lesiune corp. grea.

8/20 Novembre: Ioanu Tom'a Tatú, Ioanu lui Ioanu Petru Savu, Savu Maftei Savu, Ioanu Georgiu Androne si Nicolae Maftei Savu, pentru lesiune corp. grea. — Pavelu Buianu, pentru furtu. — Nicol. Hulea si Ilia Naiti'a, pentru furtu.

12/24 Novembre: Bucuru Bancilla, pentru lesiune corp. grea. — Moldetiu Filimonu, Pavelu Flesieriu, Ilie Gelmareanu si Ann'a lui Filimonu Moldoea pentru trangressiunea § 306 I. p. — Ioanu Toloru Stanciu, pentru lesiune corp. grea. — Iosifu Moise Pop'a, Ioanu Iosifu Pop'a, Pavelu Basaraba, si Mariut'a Pavelu Basaraba pentru furtu.

15/27 Novembre: Nicolau Popoviciu, Ilie Comanu, Ioanu Popoviciu, Pavelu Comanu, Fronu Sarateanu si Tom'a Cic'a, pentru violentia publica. — Hill'a Simeonu, pentru furtu. — Axentiu Marcu, Samoile Mateiasiu si Ioanu Arion, pentru lesiune corp. grea.

* * * Catastrofa pre „Franz-Josef-Bahn“. Mercuri la 3 Novembre c. n. avea sa tréca unu trenu de persoane prelin'a Vien'a-Eger si anumitu pre la statiunea Göpfritz tocma pre la 1 óra si 15 minute nótpea. Siese minute de departe de Schwarzenau trebuia acestu trenu sa tréca preste podulu dela Stegersbach, care trece preste o vale la o inaltime de 11 metri. In momentulu acesta cei 128 pasageri fura desceptati din somnu de unu sgomotu teribilu, masin'a esise din sine, s'a precipitatu josu de pre podu si a trasu si 13 vagóne dupa sine, intre cari ambulanti'a postale si vagonulu de dormit. Masin'a s'a infiaptu in pamentu si celelalte vagóne s'a gramadit intr'o massa diforma désupr'a ei. Vagonulu din urma a remasu susu, pre sine, pentruca prin minune se desfacu de trenu. Dupa unu momentu de stupefactiune se audira tipetele si viatele celor ingropati in ruinele trenului, incătu nu erau morti dejá. La $1\frac{1}{2}$ óra dupa mediul noptiei a vénit ajutoriulu celu din tâi. Morti s'a aflatu trei conductori, unu oficialu postale, patru pasageri, a căroru nume inca nu s'a potutu erui, siepte pasageri suntu greu si usioru vulnerati; cei mai multi au scapatu cu contusiuni si cu spaim'a cea mare. Este prepusu ca nenorocirea este provocata de ómeni rei.

* * * (Dragosiu apostolulu națiunalitătiei la romanii din Bulgaria). Acestu român din Banatu, dotat cu unu zelu națiunal inspiratu, trecandu in drumulu misiunei sele prin Iasi, amu avutu fericita' ocasiune de a-lu cunoscere, si de a-i admirá spiritulu si inim'a romanescă, o inima de adeveratul apostolu alu romanismului, cu care a implitu minuniș sinulu romanilor din Bul-

garia, destepandu-i sa se cunósea pre sine, si sa se intórcă la cultur'a romana si la unirea cu fratii loru români.

Dragosiu, in acesta sacra missiune a lucratu si a luptat in modu nespusu, bravându nenumerate pericule, si in fine, dupa insemnate succese, s'a retrasu la manastirea „Stramb'a“ din Transilvania — O persoană competenta in curendu ne va comunică istoriculu acestei lucrări de apostolu, impreuna cu momentele ei mai critice si mai importante; de asta-data ne spune numai, ca Dragosiu dupa o munca de mai multi ani, a facutu, de acumă 52 de comune de români s'a lepatatu de spiritulu bulgaru si grecescu, si s'a instituitu pâna si servitulu divinu romanesc cu preoti români, si a-cum'a ceru amplioati români si episcopu românu.

La Vidinu s'a cumperatu pamentu pentru scóla romanescă, si guvernulu Romaniei — pre cătu ni s'a spusu, a voită sa zidescă scól'a, dara consululu ungurescu aru fi impedeclu acést'a, dicandu ca o va zidi guvernulu ungurescu; apoi nici acest'a nu a zidit-o inca. Noi asteptâmu sciri mai de aproape si mai imparticulare; si pâna atunci indemnâmu pre români sa se intereseze mai de aproape de fratii nostri din Bulgaria, de acesti români laboriosi, economi, plini de bunavointia si de setea de a se uni cu ceilalți români, si gât'a de a sacrifică ori si cătu pentru a-si intemeia scoli si cultura romanescă.

Eata aci două scene, din cari se poate vedé, la căta putere si autoritate a ajunsu Dragosiu in tienutulu Vidinului.

Nisice bulgari au prinsu odata pe preotul D. agosiu dintr'o biserica romanescă, si l'u ducéu sa-lu ucida. — De departe venia unu satu de români; si cându l'au cunoscutu, au navalit cu arme asupr'a bulgarilor le au luat uci, si dandu unulu lui Dragosiu, sa scape calare, i-au tataiat pre toti in lupta, fiindu insufletiti că pentru unu profetu alu loru.

O campie intinsa fără margini...

Cara Mustafa, proprietarulu bogatu vine dintr'o parte calare pre unu armasariu aprigu, că si unu smeiu, batandu din picioare de se cutremură pamentulu; inaintea sea mană o glóta de români, că pre nisice robi ai sei.

In medilocul campiei odata numai aude, ca l'u striga cineva. — Efendi! Cara Mustafa! stai!

Cara Mustafa se opresce, si intrebându maniosu. Cine cutéza a me strigá? — se intórcă inapoi, si aude respunsulu:

— Eu.

— Nu te vedému de tufa aceea.

— Acuma me vedi. Da unde duci pre români acesta?

— La muncile câmpului.

— Da de ce?

— Pentru ca mi-su datori cu bani, si fiindu ca le iau procente putiene, ii iau, sa-mi si mai lucreze.

— Cu ce dreptu?

— Cu dreptulu meu. — Da cine esti tu, de me intrebă despre drepturile mele?

— Vréu sa sciu.

— Fugi de aici, si lasa pre români, sa mérge pre acasa strigă calugarulu.

Cara Mustafa, mirandu-se intrebă ierasi:

— Cine esti tu? spune-mi numele, că sa sciu, de cine voi ride?

Calugarulu radica toagulu asupr'a turcului, si striga cu tonu puternicu.

— Cându vei audí numele meu, vei tremură. — Eu suntu Dragosiu calug.rulu.

Totu români au strigat atunci:

— Ur'a! Dragosiu parintele nostru!

Cara Mustafa s'a cutremuratu, si dandu pinteni fugarului, a sburat preste campie cu toti turci sei.

„Fói'a familiei.“

Burs'a de Vien'a.

Din 31 Oct. (12 Nov.) 1875.

Metalicele 5% 69 30
Imprumutul nationalu 5% (argintu) 73 90

Imprumutul de statu din 1860 ...	110 20
Achiziții de banca	92 75
Achiziții de creditu	192 10
London	114 15
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	81 --
" Temisiorene	81 --
" Ardelenesci	79 60
" Croato-slavone	84 50
Argintu	105 35
Galbinu	5 40
Napoleonu d'auru (poli)	9 16 1/2

Concursu.

Fiindu statiunea protopresbiterale in tractulu protopresb gr. oriental alu Dobrei vacanta, pre bas'a dispusestiunei Ven. sinodu archidiecesanu dela 11 Aprile 1874 Nr. protoc. 27, a inaltei ordinatiuni consistoriale din 17 Iuliu a. c. Nr. 2134, se escrie concursu pentru ocuparea acestei statiuni cu resiedinti'a in Dobr'a cu terminulu pâna la 20 Novembre a. c. st. vechiu.

Emolumentele suntu:

1.) Dela tota famili'a gr. orient. din protopresbiteratu căte 20 cr. bani si in natura 1 cupa de cucuruzu, cari la olalta facu in bani circa 600 fl. si 150 mesuri cucuruzu in natura.

2.) Tacs'a pentru licentia de cununia dela fia-care căte 5 fl. cari dupa o socota de medilocu face 400 fl.

Concurrentii au sa fie barbati apti si binemeritati pre terenulu bisericescu si scoasticu, — si se-si astéerna concursele loru la Venerabilulu consistoriu archidiecesanu pâna la terminulu susu indicat, cu documentele necesarii, si anume despre absolvarea studiilor gimnasiali si clericali, despre servitile bisericesci si scolari de pâna acum respective se corespunda dispusestiunilor provisorie ale sinodului archidiecesanu din an. 1873 § 16, si celor din an. 1874 Nr. protoc. 27.

Din Siedint'a comitetului protopresbiteralu gr. or. alu Dobrei in 15 Iuliu 1875.
Ioanu Papiu, m. p. protopresb. gr. or. si alu tractului Dobrei.

Concursu.

Devenindu vacante unu stipendiu de 500 fl. destinat pentru unu asculatoriu de technica, pentru conferinta acelui'a, se publica concursu cu terminulu pâna in 25 Novembre an. 1875.

Concurrentii la acestu stipendiu, au de asi substerne incóce pâna la terminulu indigitatu respectivele concurse, provideute cu carte de botezu, cu testimoniu de paupertate, cu testimoniile scolastice de pre Sem. II anulu scol. 1874/5, cum si cu adeverintia de inmatriculara pre anulu scol. cur. 1875/6.

Din Siedint'a ordinaria a comitetului Asociatiunei transilvane, tienuta la Sibiu in 2. Novembre an. 1875.

(3=3)

Edictu.

Ioanu Popic'a junioru din Sadu, de religiunea gr. orient. carele a parasițit pre legiuța sea sotia Ann'a Ioanu din Riu-Sadu de patru ani de dile si astadi nu se scie unde se afla, se căză prin acést'a a se infatisti'a la subsemnatulu foru matrimonialu, căci de nu se va infatisti'a in unu anu si o di, se va pertractá actiunea muierei sele si in absentia lui.

Sibiu 29 Oct. 1875.

Scaunulu protop. gr. or. alu tract. II alu Sibiului.

I. Popescu,
protopresb.

(2=3)